

Öffentliche Bibliotheken in Europa: Situation, Trends und Standpunkte

Hella Klauser
Kompetenznetzwerk für Bibliotheken (KNB)
Im Deutschen Bibliotheksverband
Leitung Internationale Kooperation
Lüneburg, den 12. Juni 2013

dlbv

Deutscher
Bibliotheksverband e.V.

© Artizan Street Library

Inhalt

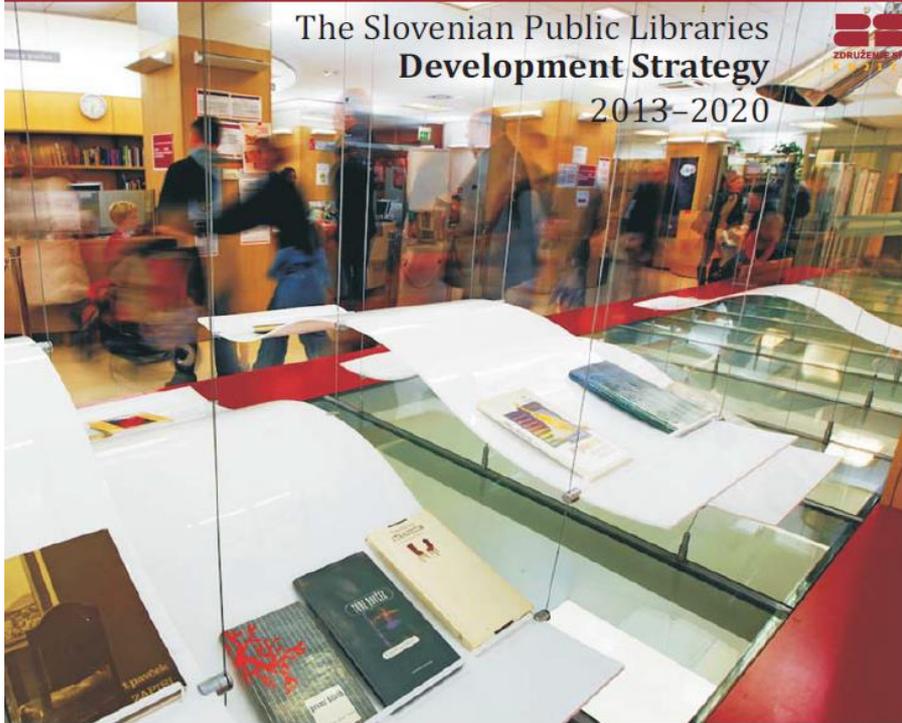
1. Ansätze in Europa
2. Schwerpunkt Niederlande
3. Europäische Entwicklungen

Die Zukunft der ÖBs in Europa:

Blitzlichter

THE SLOVENIAN PUBLIC LIBRARIES FOR THE FUTURE

The Slovenian Public Libraries
Development Strategy
2013-2020

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Slowenien

Flemish Parliament Act of 6 July 2012 on Local Cultural Policy

Implementation on 1 January 2014

More responsibilities and freedom to local administrations

Focus on objectives and effects

No more conditions regarding library staff or financial regulations
(free use and lending of printed materials; no membership fee for
children and youngsters; the presence of high educated library staff)

May 14, 2013

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Flandern

dbv

Deutscher
Bibliotheksverband e.V.

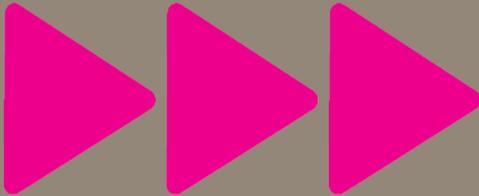

Die Zukunft der ÖBs in Europa: **Frankreich**

dbv

Deutscher
Bibliotheksverband e.V.

The library of the future

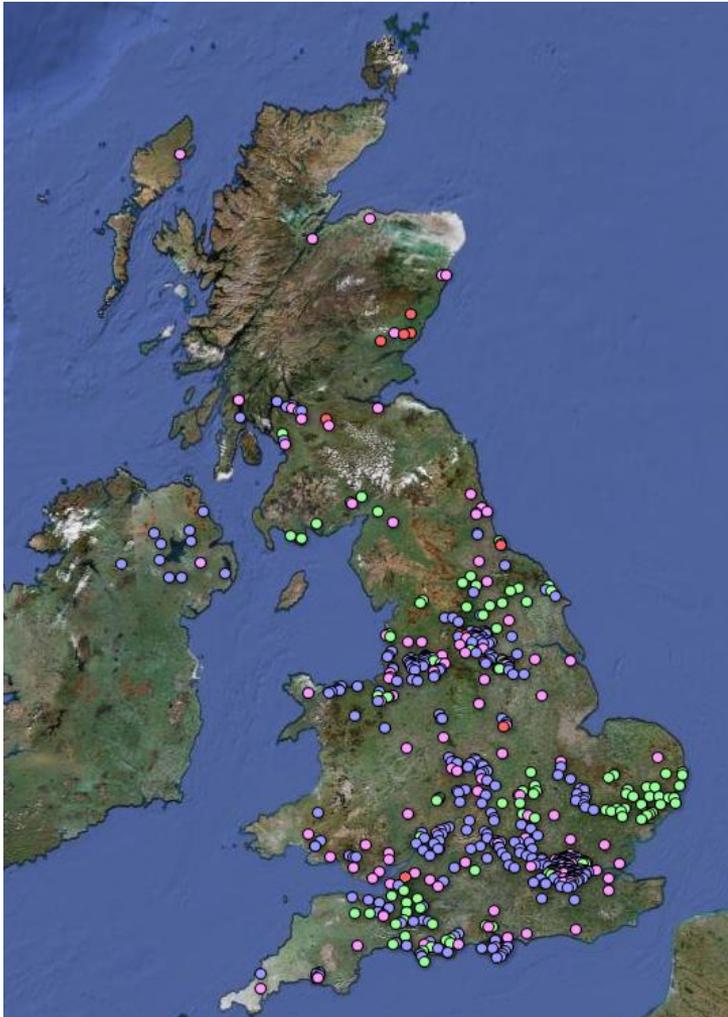
A response to *Envisioning the library of the future*
by Arts Council England Chief Executive Alan Davey

Die Zukunft der ÖBs in Europa: **Großbritannien**

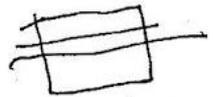
1. Die Bibliothek muss das **Zentrum (hub) einer Gemeinde** sein
2. **Digitale Technologien und kreative Medien** sind so intensiv wie möglich zu nutzen
3. Sicherstellung, dass Bibliotheken **belastbar und nachhaltig** sind
4. Sicherstellung, dass die benötigten **Kenntnisse bei den Bibliotheksmitarbeitern vorhanden** sind.

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Großbritannien

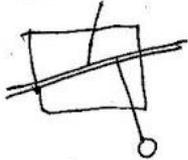

Fortdauernder Bedarf an
einem öffentlich finanzierten
Bibliotheksangebot.

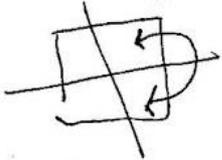
Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Großbritannien

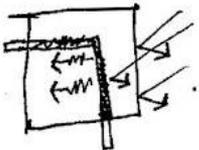
Klare Wegführung

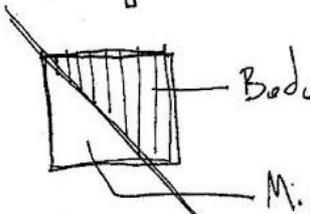
Unmittelbarer Zugang

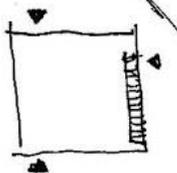
Austauschbar und Flexibel

Reduzierte Betriebskosten durch
Energieeffiziente Bauweise

Raum für Kopf und Körper

Verschiedene Zugänge

idea

Library Learning Information

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Großbritannien

NHS choices Your health, your choices

Enter a search term **Search**

Health A-Z **Live Well** Care and support Health news **Services near you**

Welcome to NHS Choices. Customise this page from the button to the right, or [leave feedback](#) **Customise this page**

Books on Prescription

Books on Prescription provides self-help material for adults on a range of mental health conditions. They are available free from your local library

- Find out more about Books on Prescription

Health A-Z Edit

Conditions and treatments

- Hip replacement
- Breast cancer
- Self-harm
- Diabetes
- Norovirus

Browse all conditions **Health encyclopaedia**

Check your symptoms **Symptom checkers**

Services near you

Urgent Hospitals GPs Dentists

Enter a location below to find **urgent care** services

Postcode or town

Find urgent care

Find everything from care and support services to pharmacies, opticians and gyms **More services**

You and the NHS

Services, costs and rights

- The NHS from April
- Healthcare abroad and the EHIC card
- How to get a specialist referral
- How to complain about the NHS
- Prescription prepayment certificate (PPC)

Live Well Edit

Healthy living
Hundreds of articles full of information on

Angebote zur medizinischen
Aufklärung und Konsultation:
„Medicine for the Soul“

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Großbritannien

...nicht meine Bibliothek als
Einrichtung ist Ausgangspunkt
der Überlegungen, sondern
der Nutzer und die Rolle, die die
Bibliothek für die Gesellschaft
übernehmen soll...

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Perspektivwechsel

© Nieuwe Bibliotheek, Almere

Almere: De Nieuwe Bibliotheek

- Name ist Programm
- Kulturelles / Lernendes
Warenhaus
- 61 Öffnungsstunden; 7/7

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Niederlande

- vrij spel
- de achterbank
- de versafdeling
- studie/stilte
- het nieuwe lokaal
- stadstudies centrum
- beeld en geluid
- de etalage
- hoogspanning
- de living
- de nieuwe zaal
- nieuwscafé
- andere talen
- grote letters
- de doorkijk
- de bestemming
- de jeugd van tegenwoordig
- klantenservice
- de luwte
- peuters en kleuters

Almere:
Winkel-Konzept

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Niederlande

© DOK, Delft

DOK Delft:
Discotake / Openbare Bibliotheek
/ Kunstcentrum

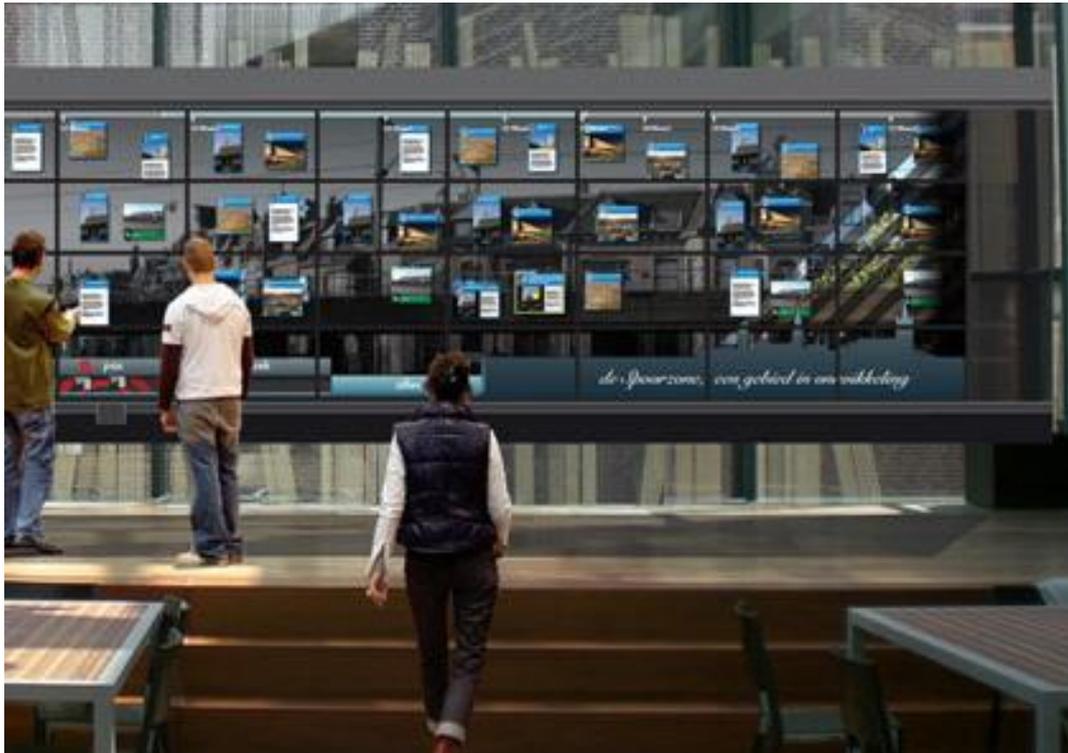
Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Niederlande

© DOK, Delft

DOK Delft:
Delft Heritage Browser
Aktives Archiv

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Niederlande

© DOK, Delft

DOK Delft:
Agora
Multimedia-Zentrum

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Niederlande

© DOK, Delft

DOK Delft:
Agora + Partizipation
Tell Story Stationen

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Niederlande

BresTheater
Brielle
€ 1,50 voordeel

dbv

Deutscher
Bibliotheksverband e.V.

Wellness Center
Maassluis
Gratis groepsles

Hinter den Kulissen
Organisation

Bowling Westland
De Lier
25% voordeel

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Niederlande

Struktur

VOB – Vereniging Openbare Bibliotheken

BNL – Entwicklung der digitalen Infrastruktur

SIOB – Sectorinstituut Openbare Bibliotheken

Die Zukunft der ÖBs in Europa:

Niederlande

Zugeordnet dem Ministerium für
Bildung, Kultur und Wissenschaft

Auftrag– Entwicklung der
nationalen Strategie für die ÖB

- Anpassung an Nutzererwartung
und Verhalten
- Netzwerk optimieren
- Flächen deckendes Angebot
erhalten

SIOB

Organisation

Die Zukunft der ÖBs in Europa:

Niederlande

1. **Landesweite digitale Strategie–**
Katalog / Recherche / Web (BNL)
2. **Zentrale Lizenzverhandlungen**
3. **Kontext Bibliotheksnutzer –**
technische Ausstattung – 3d-
Drucker, Laserprinter, Werkzeuge
etc.
4. **Attraktive Räume**

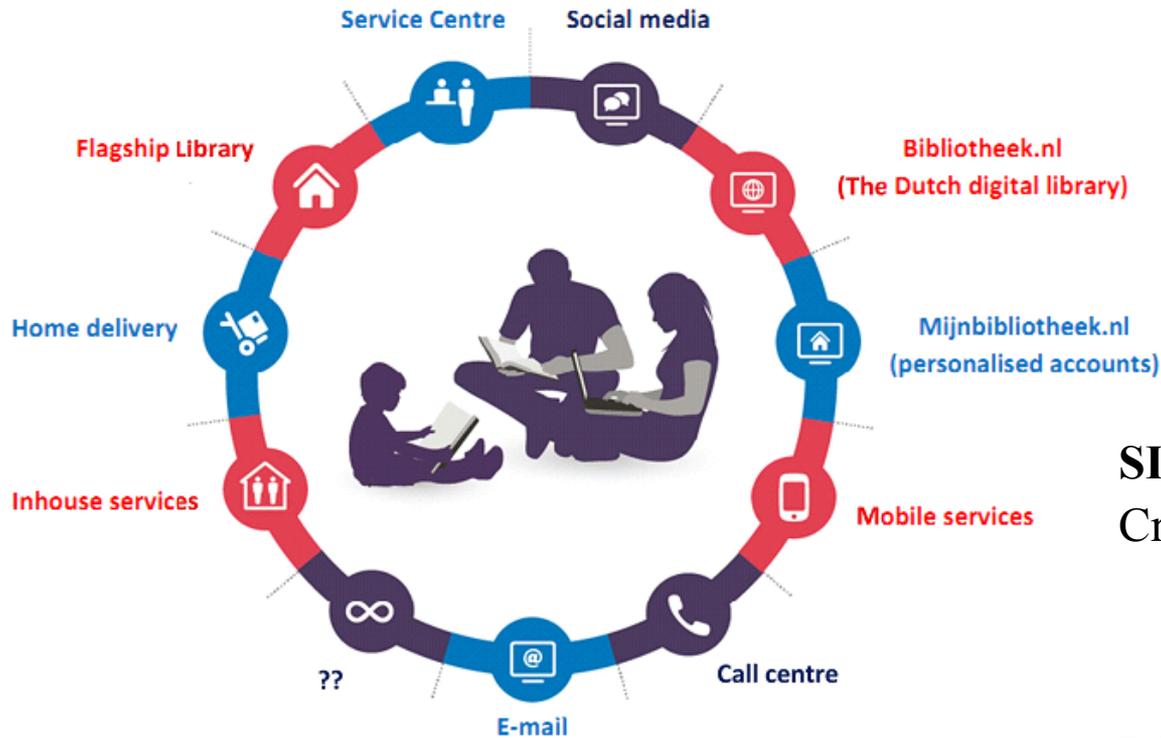

Cross Channel Modell

1. Verbindung von digitalem und analogem Zugang
2. Reaktion auf Nutzererwartung

Die Zukunft der ÖBs in Europa:

Niederlande

SIOB
Cross Channel Modell

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Niederlande

© Maria Heijne, SIOB

landelijke huisstijl portal

Landelijke huisstijl houdt u graag op de hoogte!
Hieronder vind u het meest recente nieuws.
Klik op één van de berichten om hem volledig te bekijken.

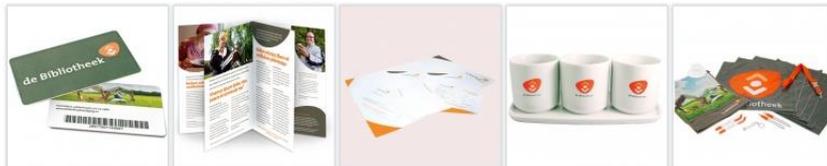
Klik [hier](#) om het volledige nieuwsoverzicht te bekijken

Log in om de online shop te bezoeken

Inlognaam Wachtwoord

Wachtwoord kwijt?

[REGISTREER >](#) [INLOGGEN >](#)

de Bibliotheek

**Harmonisierung und
Koordination**

Einheitliches Logo

Wiedererkennbarer Webauftritt

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Niederlande

de Bibliotheek Grootegast
Mijneigenbibliotheek.nl Bibliotheken stad en provincie Groningen

Kies een bibliotheek Portal
Mijn profiel Snel verlenen

Actueel	Persoonlijk	Service	Extra	Speciaal	Zoek
<ul style="list-style-type: none"> Nieuws Agenda Aanwinsten Nieuwsbrief 	<ul style="list-style-type: none"> Verlenen Reserveren Betalen Mijn gegevens Mijn profielpagina 	<ul style="list-style-type: none"> Adres & openingstijden Abonnement & tarief Vraag & antwoord Lid worden 	<ul style="list-style-type: none"> E-books Bijzondere collecties Themadossiers Cursussen Leeskringen 	<ul style="list-style-type: none"> Onderwijs Kinderen BoekStart voor baby's Boek aan huis Moete met lezen? 	<input type="text"/> <ul style="list-style-type: none"> in de catalogus in de website

> Bibliotheek Grootegast

Nieuws

- Ter Apel genomineerd voor Beste Bibliotheek van Nederland**
Met trots kunnen wij melden dat de onlangs vernieuwde bibliotheek van Ter Apel is genomineerd voor de titel Beste Bibliotheek van Nederland 2013. In de categorie bibliotheken met een werkgebied tot 20.000 inwoners neemt Ter Apel het op tege...>>>
- Maand van het Spannende Boek: stem op uw favoriete thrillers**
Juni - Maand van het Spannende Boek staat dit jaar in het teken van 'Al 25 jaar vlijmscherpe thrillers'.
Daarom kunt u nu stemmen op uw 3 favoriete thrillers van de afgelopen 25 jaar. Daarmee maakt u kans op een aantal mooie prijzen:
- Thr...>>>
- Kanshebbers Prijs van de Nederlandse Kinderjury bekend**
Vijf kinderboeken in de leeftijdscategorie 6-9 jaar en vijf boeken in de categorie 10-12 jaar zijn genomineerd voor de Prijs van de Nederlandse Kinderjury 2013. Deze boeken kregen de meeste stemmen van de kinderen in Nederland. Kanshebbers...>>>
- Gewijzigde openingstijden tijdens de zomer**

Agenda

- 08.05.13 - 29.06.13**
Expositie Teken- en schildergroep Roden
In Bibliotheek Leek is tot 29 juni een expositie te bekijken gemaakt door de maandagmiddag teken-en...>>>
- 01.05.13 - 15.06.13**
Grote boekverkoop in bibliotheken, Leek, Marum en Zuidhorn
Van 1 mei tot half juni wordt een grote boekverkoop gehouden in de bibliotheken van Leek, Marum en Z...>>>
- 22.06.13**
Grote boekverkoop Bibliotheek Grootegast
Bibliotheek Grootegast houdt op zaterdag 22 juni een grote boekverkoop. In de bibliotheek is ruimte ...>>>
- 03.07.13**
Voorlezen in Bibliotheek Zuidhorn

Web

Wiedererkennbarer Webauftritt

1. Logo
2. Suche
3. Personalisierung
4. Zusammenarbeit
5. Neuerscheinungen
6. Lokaler Bezug

Die Zukunft der ÖBs in Europa: Niederlande

home contact

Actueel Organisatie Dienstverlening Programma's Partners

home contact

De Groningse bibliotheekleden leenden in 2012 6,4 miljoen boeken, cd's, dvd's en tijdschriften

> Home > Organisatie > Netwerk

> Organisatie

> Adres & route

> Bestuur

> Netwerk

- Jaarverslag 2012

- Jaarverslag 2011

- Jaarverslag 2010

- Missie & visie

- Reglementen

> Werken bij

Netwerk

Biblionet Groningen, een sterk netwerk

Stichting Biblionet Groningen is in 2000 ontstaan vanuit de Provinciale Bibliotheekcentrale Groningen en de Openbare Bibliotheek Groningen. Het afgelopen decennium is Biblionet Groningen geëvolueerd naar een netwerkorganisatie bestaande uit ruim 60 bibliotheken, circa 70 biblobushaltes en een service- en kenniscentrum. Sinds 2009 is de Volksuniversiteit (afdeling Groningen) ook onderdeel van Biblionet Groningen.

Ruim 160.000 bibliotheekleden en nog meer inwoners van stad en provincie Groningen maken gebruik van de bibliotheek. Lezen, informatie en educatie vormen de kernfuncties van de bibliotheek en daarmee de core business van Biblionet Groningen.

Daarnaast weten onderwijsinstellingen, culturele organisaties en zorginstellingen Biblionet Groningen in toenemende mate te vinden. Biblionet Groningen wordt gevraagd te adviseren over vraagstukken op de meer klassieke beleidsterreinen van de bibliotheek, zoals leesbevordering en taalontwikkeling. Echter, wij zetten onze kennis en ervaring ook op het gebied van bijvoorbeeld internettoepassingen, ICT-oplossingen en (financiële) administratie in om organisaties te ondersteunen.

In de strategienota 'Focus en verder' vindt u meer informatie over onze strategie voor

Het Groningse Model

Het bibliotheekwerk in Groningen is onder invloed van bibliotheekvernieuwing ingrijpend anders ingericht. Biblionet Groningen is het provinciebrede netwerk van bibliotheken. Die netwerkvorming is organisatorisch en bestuurlijk zo vergevorderd, dat kan worden gesproken van een concern dat in opdracht van de provincie Groningen en de Groningse gemeenten zo efficiënt mogelijk uitvoering geeft aan de publieke taak van het bibliotheekwerk. Landelijk wordt er al gesproken van het Groningse Model, waardoor diverse provinciale netwerken zich laten inspireren.

Biblionet

Regionale Einrichtungen

1. Netzwerk auf regionaler Ebene
2. Unterstützung der örtlichen Bibliotheken
3. Bsp. Biblionet Groningen
 1. 60 Bibliotheken
 2. 70 Haltestellen der Bücherbusse

Die Zukunft der ÖBs in Europa: Niederlande

© DOK Delft

Bibliothek als Moderator Motor statt Macher

1. Nutzerorientiert
2. Partizipativ
3. Einsatz neuer Medien
4. Attraktive Gestaltung
5. Spielerische Komponente
6. Kooperation mit Partnern
7. Lokaler Bezug

Die Zukunft der ÖBs in Europa:
Niederlande

"Lobbying for Libraries"

Eblida is the European Bureau of Library, Information and Documentation Associations. We are an independent umbrella association of library, information, documentation and archive associations and institutions in Europe.

EBLIDA EBOOKS CAMPAIGN

[INFORMATION >](#)

[DONATE >](#)

E-BOOKS IN LIBRARIES CAMPAIGN

INFORMATION

During its 20th Annual Conference in Copenhagen on 11 May 2012, EBLIDA launched the first step of its European Campaign for e-books in Libraries. With this campaign, EBLIDA aims to draw the attention of politicians and citizens of the European Union both to the risks and threats at stake for libraries and their patrons (therefore also to the citizens) with the current situation in the volatile market of e-books in which libraries have very few rights.

EBLIDA MEMBERS

[VIEW THE MAP AND CONTACT
INFORMATION >](#)

PRESENTATIONS

(February 2013)

- ▶ Klaus-Peter Böttger (EBLIDA President), [E-Books. A global challenge: Europe](#)
- ▶ Vincent Bonnet (EBLIDA Director), [E-Books in libraries. A European Campaign by EBLIDA](#)

The other presentations are available at: <http://www.cilip.org.uk/ifla-mias-seminar2013/pages/presentations.aspx>

KEY PRINCIPLES

(November 2012)

- ▶ [EBLIDA Key Principles on the acquisition of and access to E-books by libraries](#)
- ▶ also available in: [German](#), [Italian](#), [Spanish](#), [Swedish](#) and [Ukrainian](#).

LATEST NEWS

EBLIDA KEY PRINCIPLES FOR ACQUISITION OF AND ACCESS TO E-BOOKS IN LIBRARIES TRANSLATED IN UKRAINIAN

May 31 2013: EBLIDA Key principles for acquisition of and access to e-books in libraries translated in Ukrainian. [Read more >](#)

EBLIDA

Die Herausforderungen der
ÖBs manifestieren sich am
Thema eBook-Ausleihe in
Bibliotheken

Ebooks-Kampagne
EBLIDA

Libraries guarantee free access to content, information, and culture for all European citizens. But the current legal framework makes it difficult to continue to provide these services which are essential in our evolving digital society, especially with the development of the e-books market.

It is time for us to take action!

E-books in libraries

A European campaign by

EBLIDA

- We want:**
- > *A Memorandum of Understanding with the Federation of European Publishers for "Fair Licensing Models";*
 - > *An updating of the copyright regime for e-books, e-lending and e-content.*

EBLIDA

Das Recht, elektronisch zu lesen

24. April 2014 Welttag des Buches, des Urheberrechts und des Rechts, elektronisch zu lesen

Studie der Gates-Stiftung
Cycling for Libraries 2013

Ebooks-Kampagne

EBLIDA

Idea Box
Öffentliches Atelier
FabLab

Die Zukunft der ÖBs

© Oak Park Public Library

Little Free Library, NYC

Danke für Ihre
Aufmerksamkeit!

Die Zukunft der ÖBs